

PREPRAVNÝ PORIADOK

MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY V BRATISLAVE

O B S A H

Čl. 1 Úvodné ustanovenia	2
Čl. 2 Povinnosti dopravcu	3
Čl. 3 Postavenie a povinnosti cestujúceho	4
Čl. 4 Preprava zdravotne postihnutých osôb, starých osôb, tehotných žien, detí, detských kočíkov a invalidných vozíkov	6
Čl. 5 Vylúčenie osoby z prepravy	7
Čl. 6 Kontrola tarifného vybavenia cestujúcich	8
Čl. 7 Preprava príručných batožín	9
Čl. 8 Preprava bicyklov v prívесе	9
Čl. 8A Preprava bicyklov v dopravných prostriedkoch MHD	11
Čl. 9 Preprava zvierat	11
Čl. 10 Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok	12
Čl. 11 Veci, ktorých preprava je vylúčená	12
Čl. 12 Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle	13
Čl. 13 Cestovné lístky	13
Čl. 14 Predaj cestovných lístkov	14
Čl. 15 Základné podmienky použitia cestovného lístka	15
Čl. 16 Neplatnosť cestovných lístkov	15
Čl. 17 Nálezy	16
Čl. 18 Mimoriadne udalosti počas prepravy	16
Čl. 19 Reklamácia	17
Čl. 20 Záverečné ustanovenia	18

Dopravný podnik Bratislava, a. s. Olejkárska ul. č. 1, 814 52 Bratislava

Podľa zákona NR SR č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákona NR SR č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, vyhlášky MDPaT SR č. 363/1996 Z. z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave a vyhlášky MDPaT SR č. 249/1997 Z. z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku na dráhach v platnom znení vydáva

**PREPRAVNÝ PORIADOK MESTSKEJ HROMADNEJ DOPRAVY
V BRATISLAVE**

**Čl. 1
Úvodné ustanovenia**

1. Prepravný poriadok mestskej hromadnej dopravy v Bratislave (ďalej len "MHD"), Tarifa MHD (ďalej len "tarifa") a cestovné poriadky umiestnené na zastávkach (ďalej len "zastávkový cestovný poriadok") sú pre cestujúcich verejným návrhom Dopravného podniku Bratislava, a. s., Olejkárska 1, 814 52 Bratislava, IČO 492736 (ďalej len "dopravca") na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
2. Dopravca vykonáva MHD (električkovú, trolejbusovú a autobusovú dopravu) podľa tohto prepravného poriadku v súlade s dopravnými licenciami, pravidlami prevádzkovania dopravy na dráhe a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme, ktorá stanovuje rozsah dopravy, uzatvorenou medzi dopravcom a Hlavným mestom SR Bratislavou ako objednávateľom.
3. Dopravca zabezpečuje zverejnenie a prístupnosť prepravného poriadku, tarify ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v predajniach cestovných lístkov dopravcu a v sídle dopravcu. Výňatky z prepravného poriadku a tarify dopravca zverejňuje na zastávkach, kde sú na to vytvorené podmienky (napr. zastávkový prístrešok s informačným panelom a pod.).
4. Zastávkové cestovné poriadky sú zverejnené a sprístupnené na všetkých zastávkach MHD.
5. Dopravca informuje vhodným spôsobom (napr. vývesky na zastávkach a vo vozidlách, oznamy v masovokomunikačných prostriedkoch, tlač, rozhlas, televízia, internet) verejnosť o zmenách organizácie MHD (napr. zrušenie linky alebo zmena jej trasy, zmena cestovného poriadku, zmena tarify), ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 15 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne vhodným spôsobom, len čo sa o nich dozvie.
6. Dopravca vykonáva pravidelnú mestskú dopravu v prihraničných oblastiach po vopred určenej dopravnej ceste v zmysle udelenej licencie Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich, a to podľa tohto prepravného poriadku, cestovného poriadku a určenej tarify.
7. Pre vykonávanie pravidelnej mestskej autobusovej dopravy v prihraničných oblastiach vykonávanej dopravcom podľa predchádzajúceho odseku platia ustanovenia článkov MPD primerane, pokiaľ v tomto dodatku nie je ustanovené inak.
8. Prepravný poriadok, platný cestovný poriadok a tarifa pravidelnej mestskej autobusovej dopravy v prihraničnej oblasti sú určené a vydané dopravcom v samostatných interných predpisoch.

Čl. 2 Povinnosti dopravcu

1. Dopravca je povinný zaistiť prevádzkovanie električkovej a trolejbusovej dráhy a udržiavať ich v prevádzkyschopnom stave.
2. Dopravca je povinný
 - a) prevádzkovať električkovú a trolejbusovú dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a pravidiel prevádzkovania dráhy,
 - b) zabezpečiť, aby dráhu, dopravu na dráhe a autobusovú dopravu prevádzkovali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
 - c) vystrojiť a označiť oprávnené osoby dopravcu, ktoré majú právo dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,
 - d) označiť priestory v obvode dráhy, ktoré nie sú prístupné verejnosti,
 - e) používať pri prevádzkovaní vozidlá alebo súpravy vozidiel (ďalej len "vozidlo") s technickým preukazom vozidla a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti,
 - f) zastaviť prevádzku vozidla, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie osôb, bezpečnosť majetku alebo životné prostredie nad únosnú mieru zaťaženia,
 - g) zabezpečiť, aby vozidlá viedli osoby, ktoré majú preukaz na vedenie vozidla.
3. Dopravca je povinný vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť vozidla, spôsobilosť osádky vozidla (ďalej len "vodič") a nebránia tomu príčiny, ktoré dopravca nemôže odvrátiť.
4. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby v styku s cestujúcim každá oprávnená osoba dopravcu vystupovala rozhodne a nestranne, pričom zachovala slušnosť a zdvorilosť.
5. Vodič môže odmietnuť vykonať alebo prerušiť prepravu, ak správanie cestujúceho vzbudzuje obavu o bezpečnosť alebo zdravie vodiča alebo ostatných cestujúcich.
6. Trvalo zriadenú zastávku je dopravca povinný označiť značkou (označníkom), názvom zastávky, číslom linky, ktorej vozidlá v zastávke zastavujú a zastávkovým cestovným poriadkom (s výnimkou výstupnej konečnej zastávky).
7. Dopravca je povinný zabezpečiť opätovné zastavenie tretieho a ďalšieho vozidla na zastávke pri značke (označníku) zastávky.
8. Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich podľa tarify a cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné alebo cestovné a dovozné predať na určených miestach cestovný lístok.
9. Dopravca je povinný sa starať o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu príručnej batožiny podľa článku 7 až 11 tohto prepravného poriadku.
10. Vozidlo určené na prepravu cestujúcich je dopravca povinný označiť
 - a) na prednom čele a pravej bočnej časti vozidla v smere jazdy číslom linky a názvom cieľovej zastávky čitateľným zvonka aj za tmy,
 - b) vo vozidle číslom linky a názvom cieľovej zastávky,
 - c) na zadnom čele vozidla označením čísla linky čitateľným zvonka,
 - d) evidenčným číslom vozidla.
11. Vodič pred zatvorením dverí vozidla je povinný ukončenie výstupu a nástupu oznámiť cestujúcim zvukovým a svetelným znamením "NEVYSTUPUJTE - NENASTUPUJTE".
12. Dopravca je povinný zabezpečiť vo vozidle orientáciu a informovanosť cestujúcich pomocou obrázkových značiek (ďalej len "piktogram") a vývesiek.

13. Dopravca je povinný udržiavať ním zriadené zastávky a zastávkové prístrešky pre cestujúcich v prevádzkyschopnom stave a čistote. Osobám, ktoré nemajú prístup do vozidla, nie je dovolené zdržiavať sa na zastávke a v zastávkovom prístrešku; veci a zvieratá, ktoré nie je dovolené brať so sebou do vozidla, nesmú sa brať na zastávku a do zastávkového prístrešku.
14. Dopravca je povinný zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností vlastné priestory na parkovanie a garážovanie vozidiel a ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu a na starostlivosť o vodičov a cestujúcich.
15. Dopravca je povinný vybaviť každé vozidlo, ktoré sa používa na prepravu osôb, dokladom o oprávnení podnikat'.
16. Dopravca je povinný potvrdiť na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút alebo nešiel vôbec a vydať o tom potvrdenie v sídle dopravcu.
17. Dopravca je povinný byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú cestujúcim a tretím osobám prevádzkou vozidiel (§ 427, 764 a 769 Obč. zákonníka), činnosťou vodičov a oprávnených osôb dopravcu.

Čl. 3

Postavenie a povinnosti cestujúceho

1. Cestujúci je povinný dodržiavať ustanovenia tohto prepravného poriadku, tarify a pokyny oprávnenej osoby dopravcu. Svoje práva, vyplývajúce z tohto prepravného poriadku, uplatňuje cestujúci disciplinovane u prítomnej oprávnenej osoby dopravcu (revízor, dopravný dispečer), u vodiča v čase, keď vozidlo stojí v zastávke alebo v sídle dopravcu.
2. Pred začatím prepravy má cestujúci povinnosť oboznámiť sa na zastávkach, kde sú na to vytvorené podmienky (napr. zastávkový prístrešok s informačným panelom a pod.) s ponukou a pravidlami prepravných služieb, ktoré sú obsiahnuté v zastávkovom cestovnom poriadku, vo výňatku z prepravného poriadku a výňatku z tarify. Dopravca na mieste určenom pre styk s cestujúcimi predloží na požiadanie cestujúceho na nahliadnutie tento prepravný poriadok, tarifu a zastávkový cestovný poriadok (poriadky).
3. Cestujúci je povinný pred prepravou si zakúpiť cestovný lístok podľa tarify a byť na zastávke pripravený na nastúpenie do vozidla.
4. Cestujúci je povinný správať sa pri čakaní, nastupovaní, počas jazdy a pri vystupovaní tak, aby neohrozoval bezpečnosť ani plynulosť MHD a cestnej premávky, najmä nesmie na zastávke bez nástupného ostrovčeka vstupovať na vozovku, kým vozidlo nezastaví.
5. Cestujúci je povinný zdržiavať sa na zastávke najmenej pol metra od nástupnej hrany nástupišťa:
 - a) do úplného zastavenia vozidla v zastávke a otvorenia dverí,
 - b) po zvukovom a svetelnom znamení „NEVYSTUPUJTE - NENASTUPUJTE“, pri zatváraní dverí vozidla a pri odchode vozidla zo zastávky.V priestore zastávky je cestujúci povinný dodržiavať čistotu. V zastávkovom prístrešku, na nástupišti zastávky a vo vzdialenosti 4 metre od plochy nástupišťa je zakázané fajčiť.
6. Vo vozidlách MHD je zavedená prevádzka, v ktorej cestujúci, pokiaľ nie je držiteľom platného predplatného cestovného lístka, je povinný označiť si ihneď pri nástupe do vozidla cestovný lístok na jednu cestu alebo turistický cestovný lístok pri prvom nástupe do vozidla. Neoznačený cestovný lístok na jednu cestu alebo turistický cestovný lístok je neplatný.
7. Cestujúci je povinný poskytnúť revízorovi predplatný cestovný lístok vo forme čipovej karty na kontrolu platnosti. V prípade, že sa cestujúci preukazuje SMS cestovným lístkom, je povinný predložiť mobilné komunikačné zariadenie revízorovi na kontrolu platnosti.

8. Cestujúci je povinný sa vo vozidle správať tak, aby svojím správaním neohrozoval bezpečnú a plynulú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim, neobťažoval a nespôsoboval škodu ostatným cestujúcim a oprávneným osobám dopravcu. Je povinný dbať na pokyny oprávnenej osoby dopravcu (revízor, dopravný dispečer, vodič) dávané ústne alebo zvukovým a svetelným znamením zariadenia vozidla. Cestujúcemu nie je dovolené najmä
- a) pôsobiť rušivo na vodiča pri výkone jeho služby,
 - b) požadovať počas jazdy od vodiča informácie,
 - c) zdržiavať sa na mieste, kde bráni vodičovi vo výhľade z vozidla,
 - d) vstupovať do kabíny alebo priestoru vozidla vyhradeného pre vodiča,
 - e) nastupovať, vystupovať a zdržiavať sa v priestore dverí vozidla počas a po zvukovom a svetelnom znamení "NEVYSTUPUJTE - NENASTUPUJTE",
 - f) dávať alebo napodobňovať znamenia používané dopravcom v prevádzke MHD, uvádzať do činnosti návestné zariadenia dopravcu a používať zariadenia, ktoré sú určené na obsluhu vozidiel a dopravných zariadení,
 - g) zdržiavať sa na mieste, kde to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu cestujúcich a ich tarifnému vybavovaniu,
 - h) dávať (zneužívať) určené znamenia vodičovi signalizačným zariadením vozidla, ak na to nie sú dôvody,
 - i) fajčiť vo vozidle,
 - j) konzumovať potraviny a nápoje vo vozidle,
 - k) vykláňať sa z vozidla,
 - l) nechať sprevádzané deti stáť alebo kľačať na sedadlách vozidla,
 - m) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,
 - n) odkladať veci a zvieratá na sedadlo,
 - o) písať, spievať, hlučne sa správať, hrať na hudobnom nástroji alebo verejne počúvať reprodukovánú hudbu a reč,
 - p) neoprávnene otvárať dvere vozidla a bezdôvodne uvádzať do činnosti bezpečnostné a iné zariadenia dopravcu (napr. záchrannú brzdu a pod.).
9. Cestujúci sa musí sám starať o to, aby v nástupnej zastávke včas nastúpil do vozidla a v cieľovej zastávke včas z vozidla vystúpil.
10. Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len ak nie je vozidlo v pohybe a len v zastávke alebo na mieste určenom oprávnenou osobou dopravcu. Ak ide o zastávku, kde vozidlo zastavuje len na znamenie (ďalej len zastávka "Na znamenie"), cestujúci, ktorý chce nastúpiť do vozidla, musí stáť na nástupišti zastávky tak, aby ho vodič mohol vidieť; cestujúci, ktorý chce na takejto zastávke vystúpiť z vozidla, musí dať včas vodičovi určené znamenie signalizačným zariadením vozidla.
11. Cestujúci vystupujúci z vozidla má prednosť pred cestujúcim nastupujúcim do vozidla. Cestujúci, ktorý stojí vo vozidle, je povinný sa počas jazdy držať.
12. Ak je vozidlo vybavené zariadením na ovládanie dverí cestujúcimi, cestujúci je povinný pred nastúpením do vozidla alebo vystúpením z vozidla včas stlačiť tlačidlo príslušných dverí a tak zabezpečiť ich otvorenie po zastavení vozidla v zastávke.
13. Ak cestujúci potrebuje na výstup z vozidla dlhší čas, je povinný na to upozorniť vodiča určeným znamením signalizačného zariadenia vozidla.
14. Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, je cestujúci povinný na pokyn oprávnenej osoby dopravcu z vozidla vystúpiť, a ak chce v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.
15. Po príchode vozidla do výstupnej konečnej zastávky, všetci cestujúci sú povinní vystúpiť z vozidla.

16. Pri neuskutočnení alebo nedokončení prepravy, má cestujúci nárok na náhradnú prepravu do cieľovej zastávky linky bez ďalšej úhrady cestovného a dovozného, bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy.
17. Cestujúci má právo na náhradu za poškodenie príručnej batožiny len v prípade, ak spĺňa podmienky na jej prepravu podľa tohto prepravného poriadku a poškodenie neodkladne ohlásil vodičovi.
18. Cestujúci, ktorý znečistil vozidlo alebo iné zariadenie dopravcu, je povinný bez meškania odstrániť znečistenie (uviesť miesto do pôvodného stavu). Ak rozsah znečistenia vyžaduje aby vozidlo uviedol do pôvodného stavu prevádzkovateľ, je cestujúci povinný uhradiť skutočné náklady vynaložené prevádzkovateľom a ďalšie náklady, vzniknuté prevádzkovateľovi v súvislosti s odstránením znečistenia.
19. Ak cestujúci svojím konaním spôsobí škodu na vozidle alebo inom zariadení dopravcu, je povinný sa preukázať oprávnenej osobe dopravcu osobnými údajmi (napr. občiansky preukaz, cestovný pas, vojenská knižka, vodičský preukaz a pod.) a spôsobenú škodu v plnej výške dopravcovi uhradiť. Pokiaľ sa cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svojimi osobnými údajmi (nemá preukaz totožnosti, odmieta sa preukázať), je povinný strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
20. Na zastávke a počas prepravy je zakázané používať kolieskové korčule, dosky s kolieskami (skateboardy), bicykle a podobné športové a rekreačné potreby.
21. Zrakovo postihnutý cestujúci je povinný na požiadanie oprávnenej osoby dopravcu predložiť preukaz o svojom zdravotnom postihnutí, prípadne oprávnenie na používanie vodiaceho psa.

Čl. 4

Preprava zdravotne postihnutých osôb, starých osôb, tehotných žien, detí, detských kočíkov a invalidných vozíkov

1. Pre zdravotne postihnuté osoby (držitelia preukazov ŤZP a ŤZP-S) je dopravca povinný v každom vozidle vyhraďiť a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie a jedno miesto na sedenie pre zrakovo postihnutú osobu, vrátane miesta pre vodiaceho psa. Ak pre tieto osoby je treba ďalšie miesto na sedenie, cestujúci v ich blízkosti je povinný ponúknuť svoje miesto.
2. Zrakovo postihnutá osoba má právo na prepravu s vodiacim psom označeným pre tento účel postrojom bielej farby s červeným krížom alebo bezpečnostnými oranžovými pruhmi.
3. Ak pri značke (označníku) zastávky stojí zrakovo postihnutá osoba s bielou palicou alebo s vodiacim psom, osoba na invalidnom vozíku, dopravca je povinný pri značke (označníku) zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke, ktoré je vybavené pohyblivou rampou slúžiacou na nástup a výstup cestujúcich na invalidnom vozíku; toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
4. Staré osoby, tehotné ženy a osoby s malým dieťaťom na rukách majú právo na miesto na sedenie. Pri nástupe týchto osôb, cestujúci v ich blízkosti, je povinný ponúknuť svoje miesto.
5. Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov je zakázaná. Ak sú všetky miesta na sedenie vo vozidle obsadené, môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie.
6. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu detský kočík alebo invalidný vozík, pokiaľ to vybavenie a obsadenie vozidla dovoľuje. Invalidný vozík musí byť vybavený účinnou brzdou, znemožňujúcou jeho samovoľný pohyb. Pri nástupe do vozidla má cestujúci s detským kočíkom s dieťaťom prednosť pred cestujúcim s detským kočíkom bez dieťaťa.

7. Cestujúci s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť do vozidla alebo vystúpiť z vozidla len s vedomím vodiča. Cestujúci je povinný detský kočík alebo invalidný vozík umiestniť na miesto určené na jeho prepravu (piktogram). Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík alebo invalidný vozík. Vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších detských kočiek, pokiaľ je tieto možné umiestniť na mieste určenom na ich prepravu alebo ďalších invalidných vozíkov, pokiaľ je tieto možné umiestniť na mieste určenom na ich prepravu a zaistiť ich bezpečnostnými pásmi proti ich pádu (ak je toto miesto vozidla vybavené bezpečnostnými pásmi). Cestujúci na invalidnom vozíku je povinný vozík zabrzdíť a takto ho zabezpečiť proti samovoľnému pohybu počas celej prepravy. Ak je vozidlo vybavené bezpečnostným pásmom alebo pásmi, cestujúci na invalidnom vozíku je povinný zaistiť vozík týmto pásmom proti jeho pádu.
8. Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s detským kočíkom alebo s invalidným vozíkom tými dverami vozidla, ktoré sú pre tento nástup a výstup určené (označené piktogramom); detský kočík alebo invalidný vozík je povinný umiestniť vo vozidle na mieste určenom na ich prepravu.
9. Naloženie a vyloženie detského kočíka si cestujúci zabezpečuje sám. Ak vozidlo nie je vybavené pohyblivou rampou umožňujúcou bezbariérový nástup alebo výstup cestujúcich s invalidným vozíkom, naloženie a vyloženie invalidného vozíka si cestujúci zabezpečuje sám.
10. Preprava detského kočíka a invalidného vozíka v druhom vozidle súpravy je zakázaná.
11. Ak to obsadenie vozidla umožňuje, cestujúci nachádzajúci sa na mieste určenom na prepravu detského kočíka alebo invalidného vozíka, je povinný pri nástupe cestujúceho s detským kočíkom alebo s invalidným vozíkom toto miesto opustiť.
12. Ak to obsadenie vozidla umožňuje, cestujúci nachádzajúci sa v priestore slúžiacom na ručnú manipuláciu s pohyblivou rampou slúžiacou na nástup a výstup cestujúceho na invalidnom vozíku, je povinný tento priestor opustiť. Manipulácia s ručne ovládanou pohyblivou rampou je cestujúcemu zakázaná.“
13. Vodič vozidla je povinný použiť pohyblivú rampu umožňujúcu bezbariérový nástup a výstup prepravovaných zdravotne postihnutých osôb, ak je ňou vozidlo vybavené. Vodič je povinný asistovať (vytvárať podmienky) pri nástupe a výstupe cestujúceho na invalidnom vozíku po ručne ovládanej pohyblivej rampe vozidla
14. S prihliadnutím na prevádzkové podmienky a bezpečnosť je vodič povinný zabezpečiť pomoc pri nástupe a výstupe osobám s detským alebo invalidným vozíkom.

Čl. 5

Vylúčenie osoby z prepravy

1. Do vozidla nemá prístup alebo z prepravy môže byť vylúčená osoba javiaca príznaky nadmerného požitia alkoholických nápojov alebo iných návykových látok a osoba, ktorá pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevu, alebo z iných dôvodov môže byť spolucestujúcim na ťarchu. Dopravca je ďalej oprávnený z prepravy vylúčiť
 - a) osobu bez platného cestovného lístka, ktorá nesplnila povinnosť zaplatiť cestovné alebo cestovné a dovozné, prípadne iné sumy určené týmto prepravným poriadkom alebo tarifou,
 - b) osobu, ktorá ohrozuje bezpečnosť prevádzky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich (napr. batožina umiestnená vo vozidle tak, že ohrozuje pohyb alebo výstup a nástup cestujúcich atď.),
 - c) osobu, ktorá napriek upozorneniu oprávnenej osoby dopravcu nedodržiava ustanovenia prepravného poriadku,
 - d) osobu, ktorá znečisťuje vozidlo,

- e) osobu, ktorá inak obťažuje cestujúcich (napr. verejné pohoršenie, narušenie poriadku vo vozidle a pod.) alebo oprávnenú osobu dopravcu.
2. Osobu z prepravy vylučuje dopravca tak, aby pri výstupe z vozidla nedošlo k ohrozeniu jej života alebo zdravia.
 3. Cestujúci vylúčený z prepravy nemá nárok na vrátenie zaplateného cestovného alebo cestovného a dovozného.

Čl. 6

Kontrola tarifného vybavenia cestujúcich

1. Kontrolu tarifného vybavenia cestujúcich má právo vykonávať oprávnená osoba dopravcu (ďalej len "revízor"), ktorá je vybavená identifikačnou kartou (vzor identifikačnej karty je uvedený v tarife). Revízor je povinný mať identifikačnú kartu na viditeľnom mieste počas výkonu kontroly.
2. Cestujúci je povinný na vyzvanie revízora predložiť na kontrolu cestovný lístok, v prípade zľavneného cestovného lístka spolu s preukázkou na tarifnú zľavu.
3. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 2 tohto článku nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť dopravcovi cestovné a úhradu vo výške do sto násobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Aktuálnu výšku úhrady stanovuje tarifa. Ak cestujúci má platný predplatný cestovný lístok na meno s minimálne 30 dňovou platnosťou a v lehote po 48 hodinách do 30 dní od tarifného zistenia predloží na nahliadnutie doklad totožnosti, originál predplatného cestovného lístka, ktorý bol platný v čase zistenia v doplatkovej pokladni dopravcu, zaplatí v tejto pokladni úhradu vo výške desaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav.
4. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 2 tohto článku nemôže preukázať platným cestovným lístkom o zaplatení dovozného za príručnú batožinu alebo psa (s výnimkou vodiaceho psa), je povinný zaplatiť dovozné a úhradu. Aktuálnu výšku úhrady stanovuje tarifa.
5. V prípade, že cestujúci nezaplatí požadované cestovné (dovozné) a úhradu revízorovi priamo vo vozidle, cestujúci je povinný revízorovi preukázať sa osobnými údajmi (výlučne občiansky preukaz, cestovný pas, vodičský preukaz, povolenie na pobyt a potvrdenie o strate občianskeho preukazu) potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady. Cestujúci a revízor sú povinní všetky úkony, ktoré sú spojené s tarifným zistením vykonať priamo vo vozidle. Pokiaľ sa cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svojimi osobnými údajmi (nemá preukaz totožnosti, odmieta sa preukázať), je povinný strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
Rozsah osobných údajov potrebných na vymáhanie cestovného a úhrady je:
 - a) meno a priezvisko,
 - b) dátum narodenia,
 - c) rodné číslo,
 - d) adresa trvalého bydliska,
 - e) číslo občianskeho preukazu, cestovného pasu, prípadne iného dokladu totožnosti,
 - f) v prípade neplnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu.
6. Ak revízor zistí, že cestujúci sa preukazuje neplatným predplatným cestovným lístkom alebo neplatnou preukázkou na tarifnú zľavu a cestujúci odmietne zaplatiť cestovné a úhradu vo výške do sto násobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, je oprávnený odobrať kmeňovú kartu, preukázkou na tarifnú zľavu alebo identifikačnú čipovú kartu. Cestujúci nemá nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikne odobratím časti predplatného cestovného lístka. Dopravca úpravou v tarife určí, za akých podmienok je možné nedostatok na kmeňovej karte

alebo preukážke na tarifnú zľavu dodatočne odstrániť alebo za akých podmienok ich v takomto prípade možno cestujúcemu ponechať, prípadne vrátiť.

Čl. 7 **Preprava príručných batožín**

1. Príručnú batožinu prepravuje dopravca spoločne s cestujúcim. Na príručnú batožinu si dohliada cestujúci sám. Za stratu alebo odcudzenie príručnej batožiny dopravca nezodpovedá.
2. Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu
 - a) veci, ktoré možno ľahko, rýchle a bezpečne naložiť a umiestniť vo vozidle ak neohrozí bezpečnosť a zdravie ostatných cestujúcich,,
 - b) zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre ich prepravu (článok 8),
 - c) jeden detský kočík,
 - d) jeden pár lyží s palicami upravenými tak, aby neprišlo k ohrozeniu bezpečnosti a zdravia ostatných cestujúcich,
 - e) jedny sane na sánkovanie.
3. Cestujúci smie vziať so sebou do vozidla najviac tri príručné batožiny. Za príručnú batožinu sa nepovažujú drobné veci, ktoré možno držať v ruke alebo v lone.
4. Príručnú batožinu musí cestujúci umiestniť vo vozidle tak, aby nest'ážovala výkon služby vodiča, neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich a priechod vozidlom. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, musí cestujúci uložiť príručnú batožinu podľa pokynu oprávnenej osoby dopravcu.
5. Ak je to na ťarchu ďalšiemu cestujúcemu, cestujúci nesmie prepravovať vo vozidle príručnú batožinu na chrbte alebo na pleci; je povinný ju držať v ruke alebo umiestniť na dlážku vozidla.
6. Pokiaľ cestujúci prepravuje vec alebo príručnú batožinu, ktorá vyžaduje osobitný ochranný obal (napr. fotoaparát, ďalekohľad a pod.), a nie je takýmto obalom chránená, dopravca za jej poškodenie nezodpovedá.
7. Príručnú batožinu nevyhovujúcu ustanoveniam tohto prepravného poriadku je cestujúci povinný bez meškania odstrániť na najbližšej zastávke.

Čl. 8 **Preprava bicyklov v prívесе**

1. Dopravca na vybraných autobusových linkách v stanovených obdobiach zabezpečuje popri preprave cestujúcich aj prepravu ich bicyklov.
2. Dopravca bicykle prepravuje mimo priestoru vyhradeného pre cestujúcich, spravidla v prívесе určenom na prepravu bicyklov.
3. Dopravca prepraví jednému cestujúcemu jeden bicykel, pričom tento nárok je podmienený naplnením stanovených prepravných kapacít dopravcu na prepravu bicyklov.
4. Dopravca odmietne prepravu bicykla, ak tento nie je prepravovaný v jednom dopravnom spoji spolu s cestujúcim.
5. Bicyklom sa rozumie bicykel určený na prepravu jednej dospeléj osoby alebo dieťaťa.

6. Dopravca neprepravuje bicykel s pomocným motorom (elektrickým, benzínovým a pod.), bicykel s pohonom pre dve a viac osôb, bicykel upravený ako dvojstopové nemotorové vozidlo a bicykel s prívesným vozíkom.
7. Dopravca prepravu bicyklov na linke vyznačí v cestovnom poriadku.
8. Nástup a výstup cestujúcich a nakladanie a vykladanie bicyklov dopravca vykonáva len v zastávkach uvedených v cestovnom poriadku.
9. Cestujúci s bicyklami sú pred príchodom dopravného prostriedku povinní sústrediť sa na zastávke v poradí, v akom sa na zastávku dostavili.
10. Dopravca zabezpečuje prepravu bicyklov v poradí, v akom sa cestujúci na zastávku dostavili.
11. Cestujúci pred príchodom dopravného prostriedku, počas nakladania a vykladania bicyklov sú povinní správať sa disciplinovane, plniť pokyny oprávnenej osoby dopravca (vodiča, obslužného personálu) a svojim konaním neohrozovať ani neobmedzovať ostatných účastníkov cestnej premávky, najmä chodcov.
12. Cestujúci je povinný pred naložením bicykla odstrániť z neho všetky súčasti bicykla, pri ktorých je dôvodné predpokladať, že sa pri osobitnej povahe prevádzky prepravujúceho dopravného prostriedku sa môžu poškodiť alebo stratiť.
13. Ak dopravný personál dopravcu zistí pri nakladaní bicykla, že tento je zjavne poškodený, upozorní na túto skutočnosť cestujúceho.
14. Ak cestujúci pri prevzatí prepravovaného bicykla od dopravného personálu zistí, že tento je poškodený, pričom cestujúci uvádza, že poškodenie vzniklo pri preprave bicykla, cestujúci je povinný túto skutočnosť ihneď ohlásiť vodičovi autobusu a vyčkať do príchodu dopravných dispečerov. Vyčkať do príchodu dopravných dispečerov je cestujúci povinný aj v prípade straty alebo odcudzenia bicykla.
15. Vodič je povinný ihneď nahlásiť na dopravný dispečing mimoriadnu udalosť (dopravnú nehodu), pri ktorej došlo k poškodeniu prívesu na prepravu bicyklov, prevázaných bicyklov a vyčkať do príchodu dopravných dispečerov. Vyčkať do príchodu dopravných dispečerov je povinný aj poškodený cestujúci.
16. Dopravca má nárok voči cestujúcemu, aby tento uhradil dopravcom stanovené cestovné za prepravu cestujúceho a za prepravu bicykla (tarifné podmienky prepravy sú uvedené v tarifnom poriadku dopravcu).
17. Pri nedokončení prepravy cestujúceho s bicyklom (napr. porucha vozidla, prívesu na prepravu bicyklov, dopravná nehoda), cestujúci má nárok na vrátenie alikvotnej časti cestovného a dovozného.
18. Dopravca vnútorným predpisom upraví postup obslužného dopravného personálu pri nakladaní a vykladaní bicyklov.
19. Nakladanie a vykladanie bicyklov vykonáva len poverený zamestnanec dopravcu, manipuláciu pri nakladaní a vykladaní cestujúci nevykonáva.
20. Poverený zamestnanec dopravcu po prevzatí bicykla od cestujúceho tomuto vydá známku dopravcu s uvedeným číslom stojanu, v ktorom bude bicykel umiestnený. Poverený zamestnanec dopravcu odovzdá bicykel cestujúcemu len po vrátení vydanej známky dopravcu cestujúcim.

21. Pri preprave bicyklov sa primerane použijú ostatné ustanovenia prepravného poriadku.

Čl. 8A

Preprava bicyklov v dopravných prostriedkoch MHD

- a) Dopravca prepravuje bicykle na všetkých linkách MHD v sobotu, nedeľu a v dňoch určených ako štátne sviatky a pracovného pokoja v čase od 7:00 hod. do 20:00 hod. pokiaľ prevádzkové podmienky túto prepravu umožňujú.
- b) Vo vozidle MHD je možné prepravovať najviac dva bicykle súčasne. V súprave spriahnutých električiek je preprava bicykla povolená len v prvom vozni.
- c) Do vozidla MHD je možné nakladať bicykel len cez dvere na to určené, ktoré sú označené príslušným piktogramom.
- d) Vo vozidle MHD je možné prepravovať bicykel len na mieste určenom na jeho prepravu, ktoré je označené príslušným piktogramom.
- e) Jeden cestujúci po splnení stanovených podmienok môže prepravovať jeden bicykel, a to bez ohľadu, či ide o platiaceho alebo neplatiaceho cestujúceho (v súlade s tarifným poriadkom).
- f) Cestujúci vo veku do 10 rokov môžu bicykel prepravovať len v sprievode osoby staršej ako 18 rokov.
- g) Cestujúci sa počas prepravy bicykla musí zdržiavať v jeho blízkosti, tak aby mal nepretržitú kontrolu nad bicyklom počas celej doby prepravy.
- h) Cestujúci s bicyklom sú pred príchodom dopravného prostriedku MHD povinní dodržiavať poradie v akom sa na zastávku dostavili.
- i) Cestujúci s bicyklom sú povinní dať prednosť a neobmedzovať ostatných cestujúcich pri nastupovaní a vystupovaní.
- j) Cestujúci s bicyklom sú povinní pri nakladaní alebo vykladaní bicykla z vozidla MHD počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám.
- k) Ak dôjde v súvislosti s prepravou bicykla ku vzniku škody, táto sa spravuje príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.
- l) Preprava cestujúcich, invalidných vozíkov, detských kočíkov má prednosť pred prepravou bicyklov.
- m) Výkonný dopravný zamestnanec – vodič MHD rozhodne, či prepravná kapacita s ohľadom na obsaditeľnosť vozidla umožňuje prepravu bicykla.
- n) Preprava bicykla je možná až po súhlase výkonného dopravného zamestnanca – vodiča MHD.
- o) Bicyklom sa rozumie bicykel určený na prepravu jednej dospeléj osoby alebo dieťaťa.
- p) Dopravca neprepravuje bicykel s pomocným motorom (elektrickým, benzínovým a pod.), bicykel s pohonom pre dve a viac osôb, bicykel upravený ako dvojstopové vozidlo a bicykel s prívesným vozíkom.

Čl. 9

Preprava zvierat

1. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak sú uzavreté v klietkach, košoch alebo v iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom a ak ich preprava nie je na ťarchu cestujúcim (napr. ak zapáchajú a pod.). Na prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave príručných batožín.
2. Bez schránky možno vziať do vozidla len psa. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. Pre prepravu psov bez schránok sa stanovujú tieto podmienky
 - a) pes musí mať bezpečný náhubok; toto ustanovenie neplatí pre vodiaceho psa zrakovo postihnutého cestujúceho,
 - b) pes musí byť držaný na krátkom vodidle,

- c) nesmie ísť o chorého, špinavého alebo zlého psa.
- 3. Oprávnená osoba dopravcu môže vylúčiť z prepravy cestujúceho so zvierat'om, ktoré je prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich, ak ohrozuje zdravie cestujúcich alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
- 4. Dopravca môže vylúčiť prepravu zvierat na niektorých linkách alebo v niektorých vozidlách; toto oprávnenie dopravcu sa nevzťahuje na vodiacich psov zrakovo postihnutých cestujúcich.

Čl. 10

Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovolená za osobitných podmienok

- 1. Osoba, ktorá je oprávnená nosiť strelnú zbraň, môže ju vziať so sebou do vozidla. Pre prepravu zbrane platia osobitné predpisy.
- 2. Elektrický akumulátor je možné brať so sebou ako príručnú batožinu len vtedy, ak je v obale s nepriepustným dnom, vetracie otvory sú zabezpečené zaskrutkovanou zátkou tak, aby z nich kvapalina nemohla vystreknúť; ak sú nabité, musia byť póly zabezpečené tak, aby nenastalo krátke spojenie. Elektrické akumulátory musia byť vždy postavené na dlážku vozidla.
- 3. Televízor, monitor počítača a pod. je možné brať so sebou ako príručnú batožinu len vtedy, ak je v obale chrániacom cestujúcich pred úrazom úlomkami skla pri deštrukcii obrazovky.
- 4. Pohonné hmoty je možné brať so sebou ako príručnú batožinu do množstva 10 litrov alebo hmotnosti 10 kg v nádobe na to určenej, ktorá má funkčný a tesný uzáver hrdla.

Čl. 11

Veci, ktorých preprava je vylúčená

- 1. Cestujúcemu je zakázané brať so sebou do vozidla
 - a) veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy,
 - b) nebezpečné látky a veci, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat (článok 9),
 - c) nabité strelné zbrane; toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl, príslušníkov PZ SR a Mestskej polície Bratislava, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - d) veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia alebo bez puzdra môžu zraniť alebo znečistiť cestujúcich, prípadne poškodiť alebo znečistiť vozidlo (napr. nezabalená tabuľa skla, nôž bez puzdra alebo obalu a pod.),
 - e) veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod., by mohli byť cestujúcim na ťarchu,
 - f) príručnú batožinu, ktorej celková hmotnosť presahuje 50 kg, alebo príručné batožiny, ktorých celková hmotnosť presahuje 50 kg,
 - g) vec, ktorej rozmer je väčší ako 50x60x80 cm (napr. moped, motocykel a pod.); vec dlhšia ako 300 cm s priemerom alebo uhlopriečkou väčšou ako 20 cm (napr. garníža, koberec a pod.); vec tvaru dosky, ak je väčšia ako 100x150x10 cm (napr. rysovacia doska, stojan na maľovanie, rám okna a pod.) s výnimkou bicykla, detského kočíka a saní na sánkovanie.

Čl. 12

Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle

1. Ak oprávnená osoba dopravcu má dôvodné pochybnosti o tom, či veci, ktoré cestujúci vzal so sebou do vozidla, vyhovujú ustanoveniam tohto prepravného poriadku, má právo sa v prítomnosti cestujúceho presvedčiť o ich povahe a obsahu. Ak cestujúci odmietne preskúmanie veci alebo príručnej batožiny, alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci alebo príručná batožina, ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, je povinný ich bez meškania odstrániť z vozidla na najbližšej zastávke bez nároku na vrátenie dovozného alebo cestovného.
2. Oprávnená osoba dopravcu môže vylúčiť z prepravy cestujúceho s vecou alebo príručnou batožinou, ktorá je prekážkou bezpečnej prepravy cestujúcich, ak ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňuje prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
3. Opustenú vec alebo príručnú batožinu má právo oprávnená osoba dopravcu prehliadnúť a naložiť s ňou ako s nálezom (článok 16).

Čl. 13

Cestovné lístky

1. Tarifa upravuje cenové vzťahy medzi dopravcom a cestujúcimi v súlade s ustanoveniami cenového výmeru príslušného orgánu štátnej správy.
2. Dopravca predáva prestupné a neprestupné cestovné lístky
 - a) na jednu cestu,
 - b) na vymedzený počet ciest,
 - c) na jednu cestu kombinované,
 - d) turistické,
 - e) predplatné.
3. Cestovný lístok obsahuje najmä obchodné meno dopravcu, druh cestovného lístka, čas platnosti, prevádzkový rozsah platnosti a výšku cestovného.
4. Z cestovného lístka musia byť zrejmé údaje, ktoré umožňujú kontrolu jeho platnosti a správnosť jeho použitia.
5. Z predplatného cestovného lístka musia byť zrejmé najmä tieto údaje :
 - a) druh predplatného cestovného lístka,
 - b) čas platnosti,
 - c) prevádzkový rozsah platnosti (tarifné pásmo, celá sieť liniek),
 - d) meno (obchodné meno) držiteľa cestovného lístka a dátum narodenia,
 - e) výška cestovného,
 - f) obchodné meno dopravcu.
6. Predplatný cestovný lístok má formu identifikačnej čipovej karty, v ktorej je zapísaná okrem identifikačných údajov druh predplatného cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah jeho platnosti a výška cestovného.
7. Predplatný cestovný lístok vo forme identifikačnej čipovej karty obsahuje podobizeň a osobné údaje cestujúceho, vyhotovenie ktorých (okrem podobizne) na karte zabezpečuje dopravca podľa dokladu totožnosti cestujúceho.

Účelom spracovania osobných údajov pre tarifnú oblasť je:

 - a) evidencia osôb, ktoré požiadali dopravcu a preukázali mu nárok na poskytnutie zľavy.
Ide o nasledujúce zľavy:

- aa) v zmysle zákona o cenách, nadväzujúcich noriem a cenových výmerov (žiacke, študentské a dôchodcovské cestovné lístky),
 - ab) komerčné zľavy (predplatné cestovné lístky za zvýhodnenú cenu, mesačné, trojmesačné a ročné),
- b) preukázanie nároku na prípadné vydanie duplikátu pri strate, poškodení preukazu, resp. číbovej karty,
 - c) dodatočné preukázanie platnosti predplatného cestovného lístka, resp. nároku na zľavu.
8. Kmeňová karta a identifikačná čipová karta je majetkom dopravcu.
 9. Ak cestujúci nemôže využiť predplatný cestovný lístok znejúci na jeho meno, a to najmenej na dobu jedného mesiaca pred ukončením jeho časovej platnosti, dopravca na žiadosť cestujúceho môže s prihliadnutím na charakter prekážok, ktoré spôsobili cestujúcemu znemožnenie jeho využitia, zmeniť osobu alebo dobu jeho platnosti; zmenu možno vykonať počas jeho platnosti iba raz. Ďalšie podmienky určuje tarifa.
 10. Cestujúci, ktorý nevyužije svoje právo na prepravu získané zaplatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatených súm. V prípade zmeny tarify alebo organizácie dopravy, dopravca zabezpečí v stanovenom termíne výmenu neplatných cestovných lístkov za protihodnotu nových cestovných lístkov.
 11. Ak cestujúci po vhození mincí do predajného automatu cestovných lístkov nedostane cestovný lístok ani vhozené mince, môže si uplatniť v sídle dopravcu vydanie cestovného lístka v hodnote vhozených mincí. Dopravca ich vydá po preverení a zistení finančného prebytku v predmetnom automate.
 12. Predplatné cestovné lístky BID umožňujú jeho držiteľom na území hl. mesta SR Bratislavy využiť v dopravných prostriedkoch – v osobných a zrýchlených vlakoch ZSSK, a.s. a na prímestských linkách Slovak lines v smere Malacky. Predplatný cestovný lístok BID sa predáva v predajniach dopravcu s časovou platnosťou 30,90 a 365 dní s kľzavou dobou platnosti.

Čl. 14

Predaj cestovných lístkov

1. Cestovné lístky sa predávajú mimo vozidla. Cestujúci je povinný zaobstarat' si cestovný lístok v príslušnej hodnote podľa tarify pred nastúpením do vozidla.
2. Cestovné lístky uvedené v článku 12 ods. 2 sa predávajú v predajniach dopravcu. Vybrané druhy cestovných lístkov sa predávajú v predajných automatoch, v zmluvnej sieti dopravcu a prostredníctvom mobilného komunikačného zariadenia vo forme SMS. Predajné miesta sú označené. Predplatné cestovné lístky sa výhradne predávajú v predajniach dopravcu. Predplatné cestovné lístky sa predávajú aj prostredníctvom internetu za podmienok stanovených tarifou.
3. Výška cestovného vyznačená na cestovnom lístku musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Pri preberaní cestovného lístka je cestujúci povinný sa presvedčiť, či mu boli vydané podľa jeho požiadavky a chyby ihneď reklamovať. Na dodatočne uplatňované reklamácie cestujúceho dopravca neberie zreteľ.
4. Možnosť náhrady za stratu, odcudzenie alebo poškodenie cestovného lístka je stanovená v tarife.

Čl. 15

Základné podmienky použitia cestovného lístka

1. Cestujúci, ktorý nemá platný cestovný lístok, je povinný si ihneď pri nástupe do vozidla označiť cestovný lístok v najbližšom označovači cestovných lístkov; obdobne cestujúci postupuje pri označovaní cestovných lístkov za dovozné.
2. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu výstupu z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi.
3. Označený cestovný lístok nemožno postúpiť inej osobe.
4. Zľavnený cestovný lístok platí len v spojení s preukázkou na tarifnú zľavu. Bližšie podmienky stanovuje tarifa.
5. Držiteľ pásmového predplatného cestovného lístka má právo ho použiť na ktorejkoľvek linke na území tarifného pásma, pre ktoré je platný. Hranice tarifných pásiem sú stanovené medzi dvoma hraničnými zastávkami. Zoznam hraničných zastávok je uvedený v tarife. Pásmový predplatný cestovný lístok môže byť použitý do prvej zastávky nasledujúceho tarifného pásma. Ak spoje linky nezastavujú na hraničnej zastávke, hraničnou zastávkou je nasledujúca zastávka tejto linky. Na zastávkových cestovných poriadkoch je u každej zastávky uvedené tarifné pásmo.
6. Platnosť predplatného cestovného lístka je vyznačený v čípe karty.
7. Cestujúci nesmie pri kontrole predkladať cestovný lístok s prekrytými údajmi.
8. Podrobné podmienky použitia a platnosti cestovných lístkov upravuje tarifa.

Čl. 16

Neplatnosť cestovných lístkov

1. Cestovný lístok je neplatný
 - a) ak je poškodený alebo znečistený tak, že z neho nie sú zrejmé potrebné údaje,
 - b) ak cestujúci nedodrжал podmienky, ktoré sú určené pre jeho použitie,
 - c) ak uplynul čas jeho platnosti,
 - d) ak označenie cestovného lístka nie je na určenom mieste lístka.
2. Predplatný cestovný lístok je okrem ustanovení v ods. 1 tohto článku neplatný
 - a) ak bol vydaný na základe nesprávnych údajov,
 - b) ak bol použitý v inom tarifnom pásme, než pre ktoré bol vydaný,
 - c) ak nemá predpísanú podobizeň alebo ak podobizeň bola neoprávnene vymenená,
 - d) ak jeho údaje nezodpovedajú skutočnosti,
 - e) ak nebol riadne vyplnený alebo ak jeho údaje boli neoprávnene pozmenené,
 - f) ak ho použila neoprávnená osoba.
3. Cestovný lístok vydaný iným dopravcom je neplatný, ak dopravca neurčí inak.

Čl. 17 Nálezy

1. Ak vodič našiel vo vozidle nález, ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo ak cestujúci odovzdal vodičovi nález, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nález prevziať (s výnimkou potravín nepatrnej hodnoty rýchlo podliehajúcich skaze).
2. Ak sa cestujúci, ktorý nález stratil alebo zabudol vo vozidle, prihlási u vodiča a nie sú pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdenia (správne popíše nález alebo obsah nálezu), vodič je povinný mu nález vydať s podmienkou, že cestujúci sa preukáže osobnými údajmi (napr. občiansky preukaz, cestovný pas, vojenská knižka, vodičský preukaz a pod.) na vykonanie zápisu v prevádzkovom doklade vozidla (meno, adresa bydliska, rodné číslo, evidenčné číslo preukazu totožnosti cestujúceho) a cestujúci prevzatie nálezu potvrdí podpisom.
3. Dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy v doplatkovej pokladni dopravcu. Cestujúci si môže nález vyzdvihnúť v deň straty u vodiča vo vozidle, na druhý až siedmy deň v príslušnej výpravni a po siedmich dňoch od straty v doplatkovej pokladni dopravcu na Olejkárskej ul.

Čl. 18 Mimoriadne udalosti počas prepravy

1. Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä
 - a) dopravná nehoda,
 - b) požiar vo vozidle,
 - c) úraz alebo náhle ochorenie, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, oprávnenej osoby dopravcu alebo iných osôb,
 - d) prerušenie dopravy, kde je predpoklad, že bude trvať dlhšie ako 5 minút.
2. Ak cestujúci spozoruje vo vozidle, že je ohrozená bezpečnosť a zdravie cestujúcich, je povinný na túto skutočnosť upozorniť vodiča osobne alebo určeným znamením signalizačného zariadenia vozidla.
3. Pri mimoriadnej udalosti je vodič povinný zastaviť vozidlo prevádzkovým brzdením, zaistiť vozidlo proti pohybu, vykonať opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť dopravy na mieste mimoriadnej udalosti, nahlásiť mimoriadnu udalosť na dopravný dispečing, poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc podľa svojich schopností, postarať sa o bezpečnosť cestujúcich a zotrvať na mieste do príchodu dopravného dispečera.
4. Na mieste mimoriadnej udalosti je zakázané vodičovi, cestujúcim a ostatným osobám manipulovať s vozidlami, zariadeniami alebo predmetmi, ktoré mali alebo by mohli mať vplyv na vznik alebo priebeh mimoriadnej udalosti. Spôsobený stav je možné meniť iba vtedy, ak je to potrebné na uvoľnenie alebo ošetrovanie zranenej osoby. Obnovenie MHD riadi prítomný dopravný dispečer.
5. Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k zraneniu alebo usmrteniu osôb, k hmotnej škode na vozidle, jeho zariadení a vybavení, dopravnom zariadení alebo inom majetku, cestujúci je povinný vodičovi alebo oprávnenej osobe dopravcu poskytnúť údaje dôležité pre vyšetrovanie mimoriadnej udalosti (napr. poznávacie značky zúčastnených vozidiel a pod.).
6. Ak dôjde ku zraneniu cestujúceho alebo škode na jeho majetku v priamej súvislosti s prepravou, cestujúci je povinný túto udalosť ihneď nahlásiť vodičovi a preukázať mu údaje na zápis do prevádzkového dokladu, a to: rozsah zranenia alebo škody, meno, bydlisko, rodné číslo a číslo preukazu totožnosti cestujúceho.

7. Pri prerušení prepravy mimo zastávky vodič umožní výstup cestujúcim z vozidla len v týchto prípadoch
- a) pri vyskytnutí sa prekážky na trati, pri ktorej je predpoklad, že doprava bude prerušená na čas dlhší ako 5 minút,
 - b) pri poruche vozidla, pri ktorej je predpoklad, že jazda bude prerušená na čas dlhší ako 5 minút,
 - c) pri náhlom ochorení (nevoľnosti) niektorého z cestujúcich,
 - d) pri dopravnej nehode alebo poruche vozidla, po ktorej musí byť vozidlo vyradené z prevádzky,
 - e) pri úmrtí cestujúceho vo vozidle,
 - f) pri vzniku požiaru vo vozidle,
 - g) ak je nežiaduca prítomnosť cestujúcich vo vozidle (záchvat, pôrod, a pod.),
 - h) ak sa vodič stane náhle neschopným na ďalší výkon služby.
8. V prípadoch uvedených v bodoch d) až g) tohto článku, je cestujúci povinný na pokyn vodiča alebo oprávnenej osoby dopravcu vystúpiť z vozidla. Ak nastanú okolnosti, uvedené v bodoch a) až e) a g) tohto článku a cestujúci sú povinní vystúpiť na vozovku (trať), vodič je povinný zabezpečiť ich bezpečný výstup z vozidla. Vodič otvorí len jedny dvere vozidla, vystúpi z vozidla, zaistí bezpečný výstup cestujúcich a dvere vozidla uzavrie. Ak je to potrebné z dôvodu bezpečnosti cestujúcich, vodič je oprávnený dávať pokyny na zastavovanie vozidiel.
9. Vodič môže prerušiť prepravu v prípade, ak nastanú mimoriadne poveternostné podmienky prerušujúce zjazdnosť vozovky (napr. súvislá námraza, hmla, víchrica a pod.).
10. Ak vznikne vo vozidle požiar, cestujúci na výzvu vodiča alebo oprávnenej osoby dopravcu sú povinní urýchlene a disciplinovane opustiť vozidlo.
11. Ak pri mimoriadnej udalosti dôjde k zraneniu vodiča, cestujúci sú mu povinní podľa svojich schopností poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc a nahlásiť udalosť vodičovi najbližšieho okoloidúceho vozidla dopravcu.
12. V prípade mimoriadnej udalosti je dopravca povinný zabezpečiť náhradnú dopravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne inej linky, a to bez zaplataenia ďalšieho cestovného a bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy. Platnosť cestovného lístka na jednu cestu sa primerane predĺži o čas zdržania prevádzky.
13. Pri prerušení cesty zapríčinenom cestujúcim, nemá cestujúci po uplynutí časového limitu cestovného lístka na jednu cestu právo na ďalšie použitie tohto cestovného lístka ani nárok na vrátenie cestovného alebo dovozného.
14. Nezrealizovanie prepravy, oneskorený príchod vozidla alebo strata prípoja nezakladá cestujúcemu právo na náhradu škody.

Čl. 19 **Reklamácia**

1. Oprávneným reklamovať je cestujúci, zákonný alebo poverený zástupca cestujúceho (ďalej iba "oprávnený").
2. Práva podľa tohto prepravného poriadku musí oprávnený uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do 6 mesiacov, zaniknú.
3. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky, stručne ich zdôvodniť a predložiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nárokov. Z ústnej reklamácie oprávneného vyhotovuje útvar podnikovej kontroly dopravcu zápisnicu.

4. Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku 3 tohto článku, dopravca vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu nie kratšiu ako 8 dní. Ak reklamujúci doplní reklamáciu v určenej lehote, platí že bola riadne podaná.
5. Pokiaľ oprávnený uplatňuje škodu spôsobenú na zdraví a veciach alebo škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak oprávnený stratil pri poškodení ich možnosť opatrovať, neplatí lehota uvedená v odseku 2 tohto článku, ale premlčacie doby podľa § 106 Občianskeho zákonníka.

Čl. 20

Záverečné ustanovenia

1. Tento prepravný poriadok je platný a účinný od 1. 10. 2009.
2. Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku môžu nadobudnúť účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia.

V Bratislave dňa 24. 09. 2009

Ing. Pavel Derkay v. r.
generálny riaditeľ